

Standard

Forebyggende tiltak mot rovviltskade

Fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning

Beredskapsarealer

Foto: Svein Morten Eilertsen

Norsk viltskadesenter
Bioforsk Nord Tjøtta

Standard for beredskapsarealer

Denne standarden skal følges dersom ikke annet er bestemt i vedtak om tilskudd. Vedlagt denne standarden finnes en liste med absolutte minimumskrav for tiltaket. Tiltaket skal utføres i henhold til denne kravlisten før utbetaling av tilskudd fra betalende myndighet kan skje.

Hensikt med beredskapsarealer

Beredskapsarealer er alternative beitearealer som husdyra kan flyttes til dersom det oppstår større tap av husdyr til rovvilt i utmarka. Beredskapsarealet er som hovedregel inngjerdet med sauenetting. Dersom det er fare for at rovvilt kan trekke inn i gjerdeanlegget utstyres gjerdet med strømførende tråder (se standard for rovviltsikre gjerder). I områder med jevnt store tap av sau til jerv på seinsommer og høst har tidlig nedsanking som fast ordning ført til betydelig reduksjon i tapene.

Ved tidlig nedsanking som akutt tiltak når større skadesituasjoner oppstår, forsøker en å sanke hele besetningen ned fra utmarksbeitet i løpet av et kort tidsrom. Tiltaket kombineres ofte med en utvidet tilsynsordning.

Hensynet til dyrehelse og produksjon

Av hensyn til dyrehelse og produksjon er det viktig at beitekvaliteten innenfor beredskapsarealene er god. God kvalitet på sensommerbeitene er avgjørende for at lam skal oppnå tilstrekkelig kjøttfylde og bli slaktemodne.

Tilsyn og stell av dyr

Regelverk

Dyrevernloven er gyldig ved alle former for husdyrbeiting. Loven har bestemmelser som pålegger dyreeier å føre tilsyn med og beskytte dyrene sine. Dersom ikke beitet har en naturlig, tørkesikker vannkilde vil det være nødvendig å sette inn drikkekar. Det skal kontinuerlig være friskt drikkevann i disse. Hvis beitet ligger helt åpent og ikke har naturlig ly mot sol, vind og nedbør, er leskur påkrevd.

Systematisk behandling mot parasitter

Innvollssnyltere er en fellesbetegnelse på parasitter som finnes i husdyras indre organer. Under forhold der dyra skal gå på et

avgrenset område flere år på rad, er det først og fremst koksidier og rundormer som vil være det største problemet. Systematisk tilsyn og behandling mot parasitter er nødvendig. Første behandling bør gjennomføres ved slipp av dyra inn på beiten. Opplegg rundt systematisk behandling mot parasitter avtales med lokal veterinær. Det er særlig lam på vårbeite som er utsatt.

Planlegging av beredskapsareal

Ved planlegging av beredskapsareal, bør følgende momenter prioriteres for å sikre dyrevelferd og tilstrekkelig førtilgang:

- Mulighet for skjøtsel ved bruk av traktordrevet beitepusser eller ved beiting (storfe). Beiting skal avsluttes tre til fire uker før en forventer at arealet skal brukes som beredskapsareal
- Muligheter for gjødsling av arealet
- Tilgang på friskt drikkevann.
- Tilgang på beskyttelse og le.
- Produktivt jordsmonn og rik vegetasjon. Rikt jordsmonn som ikke er tørkeutsatt er å foretrekke foran skrint og tørkeutsatt jordsmonn.
- Finn gode gjerdetraséer! Unngå kostbar boring i fjell dersom det er mulig.
- Dersom en har mulighet til å dele beredskapsarealet inn i skifter bør en vurdere å tilføre vegetasjonen kunstgjødsel etter de første beiteperiodene tidlig på ettersommeren.
- Flytt dyra over på andre beiter dersom beitetilgangen blir for liten innenfor beredskapsarealet, eller tilleggsfør dyra med grovfôr i fôrhekker.

Ytterligere informasjon

Forebyggende og konfliktdependende tiltak

Det henvises til Direktoratet for naturforvaltning sin internettside om rovvilt (rovviltportalen), hvor man bl.a. kan finne regelverk og elektronisk søknadssenter for tilskudd til forebyggende og konfliktdependende tiltak. Her finner man også søknadsskjema for erstatning ved rovviltskade og liknende.

Bruk adressen www.rovviltportalen.no.

Se for øvrig våre temaark under www.viltskadesenter.no

Minimumskrav til beredskapsareal som forebyggende tiltak:

- Beredskapsarealet skal være inngjerdet med sauegjerd eller, hvis det er stor fare for rovdyrangrep, med rovdysikkert gjerde (se standard for rovdysikkert gjerde)
- Arealet skal ha tilstrekkelig fôrtilgang til dyretallet det er planlagt for. Ved dårlig fôrtilgang, flere dyr enn planlagt eller bruk av arealet i lengre tid enn planlagt, skal det foreligge plan for tilleggsføring eller flytting av dyr
- Arealet skal ha tilgang på friskt drikkevann gjennom beitesesongen
- Dyrene skal ha tilgang til le/skygge mot sollys, regn og vind
- Det skal være opplegg for parasittbehandling av dyrene fra veterinær eller veterinærhøyskolen
- Dyrene skal ha jevnlig tilsyn, minimum en gang pr. uke

Norsk viltskadesenter

Bioforsk Nord Tjøtta

8860 Tjøtta

Tlf.: 92 69 64 17

Faks: 75 04 40 31

e-post: tjotta@bioforsk.no

Kontaktperson: Svein Morten Eilertsen

www.viltskadesenter.no